

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

BETWEEN

The Storting and The Verkhovna Rada of Ukraine

ON A JOINT FRAMEWORK

FOR PARLIAMENTARY DEMOCRACY SUPPORT

Whereas:

- ♦ the Storting provided support for the reform process of the Verkhovna Rada of Ukraine during 2015-2018, hosting three Ukrainian parliamentary delegations in Oslo in November 2015, May 2017, and April 2018;
- ♦ in Ukraine's ongoing war to defend itself against the illegal Russian invasion, the Verkhovna Rada has a crucial role to play, to sustain the war effort in order to protect Ukraine's freedom and independence, and to maintain the functioning of democracy in Ukraine;
- ♦ in a parliamentary democracy, the parliament represents the ultimate expression of the sovereignty of the people; through the parliament, it is the people who govern the country, introduce legislation, authorise public spending, impose taxes and control the work of the government;
- ♦ a united Storting has backed the Norwegian Government's multi-year support programme for Ukraine, the Nansen Support Programme, for the period 2023-2027.

The parties confirm the deepening of their partnership and agree on the following:

I. PURPOSE

The purpose of this "Memorandum of Understanding" ("MoU") is to establish a joint framework for parliamentary democracy support for the Verkhovna Rada of Ukraine, and for mutual exchange of experience and best practices. Parliamentary democracy support activities are intended as an expression of solidarity with, and a contribution to the protection and strengthening of, the Verkhovna Rada's crucial role in defending and maintaining Ukraine's freedom, independence, and democracy.

II. GOALS AND OBJECTIVES

The parties of this MoU have agreed to work towards:

- ♦ ensuring efficient implementation of the constitutional roles of law-making, oversight, and representation of the Verkhovna Rada;
- ♦ increasing the quality of Ukrainian parliamentarianism;
- ♦ increasing the transparency, predictability, efficiency, and openness of the proceedings of the Verkhovna Rada;
- ♦ exchanging experience and best practices between the Storting and the Verkhovna Rada.

III. SCOPE AND ACTIVITIES

The scope of the parliamentary democracy support shall be developed based on a process of close consultation between the parties, as well as in coordination with international partners. It shall take the previous cooperation between the parties during 2015-2018 as a starting point, while reflecting the evolving needs of the current situation. While separate from the Norwegian Government's Nansen Support Programme, the parliamentary democracy support is equally foreseen for the period 2023-2027.

Support activities could include inter alia:

- study visits of Ukrainian Members of Parliament to the Storting, and vice versa;
- training for the staff of the Verkhovna Rada Secretariat;
- mutual exchanges of experience and best practices between Members of Parliament and between staff.

IV. DURATION

The duration of this MOU will be from the date of signature by both parties until 31 December 2027, and it may be renewed upon mutual consent.

Done in Oslo on 16 May 2023, in two copies in English and Ukrainian, both texts are equally authentic. In the event of a discrepancy, the English version shall prevail.

Ruslan STEFANCHUK

Chairman of the Verkhovna Rada of Ukraine

Masud GHARAHKHANI

President of the Storting

МЕМОРАНДУМ ПРО ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ

МІЖ

СТОРТИНГОМ ТА ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УКРАЇНИ

ЩОДО СПІЛЬНИХ РАМОК

ПІДТРИМКИ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ ДЕМОКРАТІЇ

Беручи до уваги, що:

- Стортинг надав підтримку процесу реформування Верховної Ради України протягом 2015-2018 років, прийнявши три українські парламентські делегації в Осло в листопаді 2015 року, травні 2017 року та квітні 2018 року;
- під час війни, яка триває в Україні, щоб захистити себе від незаконного російського вторгнення, Верховна Рада відіграє вирішальну роль для підтримки військових зусиль з метою захисту свободи і незалежності України та підтримки функціонування демократії в Україні;
- у парламентській демократії парламент представляє остаточне вираження суверенітету народу; через парламент саме народ керує країною, вносить закони, санкціонує державні витрати, встановлює податки та контролює роботу уряду;
- Стортинг у повному складі підтримав багаторічну програму підтримки України Урядом Норвегії, Програму підтримки Нансена, на період 2023-2027 років.

Сторони підтверджують поглиблення свого партнерства та домовляються про наступне:

I. МЕТА

Метою цього «Меморандуму про взаєморозуміння» («Меморандум») є створення спільних рамок підтримки парламентської демократії для Верховної Ради України та для взаємного обміну досвідом і найкращими практиками. Діяльність з підтримки парламентської демократії має стати проявом солідарності з Верховною Радою та зробити внесок у захист і зміцнення її вирішальної ролі у відстоюванні та збереженні свободи, незалежності та демократії України.

II. ЦІЛІ І ЗАВДАННЯ

Сторони цього Меморандуму домовилися працювати над питаннями:

- забезпечення ефективної реалізації конституційних функцій Верховної Ради, законотворчої, контролюючої та представницької;
- підвищення якості українського парламентаризму;
- підвищення прозорості, передбачуваності, ефективності та відкритості роботи Верховної Ради;
- обміну досвідом та кращими практиками між Стортингом та Верховною Радою.

III. СФЕРА ТА ДІЯЛЬНІСТЬ

Сфера підтримки парламентської демократії має бути розроблена на основі процесу тісних консультацій між сторонами, а також у координації з міжнародними партнерами. Відправною точкою має стати попередня співпраця між сторонами протягом 2015-2018 років, водночас відображаючи потреби, що виникають у теперешній ситуації. У той час як підтримка парламентської демократії є відокремленою від Програми підтримки Нансена Уряду Норвегії, вона також розрахована на період 2023-2027 років.

Діяльність з підтримки може включати, серед іншого:

- ♦ навчальні візити народних депутатів України до Стортингу, і навпаки;
- ♦ навчання працівників Апарату Верховної Ради;
- ♦ взаємний обмін досвідом і кращими практиками між членами парламенту та між співробітниками секретаріатів.

IV. ТРИВАЛІСТЬ

Термін дії цього Меморандуму про взаєморозуміння – з дати підписання обома сторонами до 31 грудня 2027 року, і він може бути продовжений за взаємною згодою.

Учинено у м.Осло 16 травня 2023 року у двох примірниках англійською та українською мовами, при цьому обидва тексти є однаково автентичними. У випадку виникнення розбіжностей, англійська версія матиме переважну силу.

Руслан СТЕФАНЧУК
Голова Верховної Ради України

Масуд ГАРАХАНІ
ПрезидентСтортингу